

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. kovo 27 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Mefodijos Povilaitienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Donato Vansevičiaus ir Liudmilos Zaborovskos, dalyvaujant pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino (Grant Arthur Gochin) atstovams advokatui Rokui Rudzinskiui ir Andriui Jonui Kulikauskui, atsakovės biudžetinės įstaigos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro atstovams advokatei Kristinai Čeredničenkaitei, advokatui Juriui Petreikiui, atstovams Alfredui Rukšėnui, Arūnui Bubniui, Daliui Egidijui Stancikui,

viešame teismo posėdyje išnaginėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino (Grant Arthur Gochin) skundą atsakovei biudžetinei įstaigai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teismas

n u s t a t ė :

Pareiškėjas Grantas Arthuras Gochinas teismui pateikė skundą, prašydamas panaikinti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – ir Centras) 2018-07-18 raštą Nr. 14R-52 ir įpareigoti atlikti administracinę procedūrą pagal pareiškėjo pateiktą 2018-06-15 užklausą ir jos prieduose esančius dokumentus – atlikti tyrimą, pakeisti istorinę išvadą dėl Jono Noreikos veiklos, o pakeistą išvadą paviėšinti interneto svetainėje www.genocid.lt.

Paaiškina, kad atsakovė 2015 m. liepos mėnesį, o vėliau ir 2015 m. spalio mėnesį parengė išvadą apie Joną Noreiką ir ją publikavo savo interneto tinklalapyje. Pareiškėjo įsitikinimu, atsakovės pateiktos išvados apie Jono Noreikos veiklą yra klaidinančios. Todėl jis kreipėsi į atsakovę, prašydamas įvertinti argumentus, pateikiamus dokumentus ir pakeisti oficialią istorinę išvadą apie Joną Noreiką. Pareiškėjas atsakovės prašė paaiškinti, kuo remiantis padarytos išvados apie Jono Noreikos veiklą. Mano, kad atsakovė ginčijamame 2018-07-18 rašte neaptarė nė vieno iš dokumentų, kuriuos pareiškėjas jai pateikė kartu su prašymu pakeisti istorinę išvadą, taip pat teigia, kad į užklausą iš esmės nebuvo atsakyta. Nurodo, kad atsakovė selektyviai pasirinko atsakymo temas, išvengė esminių pareiškėjo užduotų klausimų, pateikta informacija pagrįsta tik prielaidomis, ji neatitinka tikrovės. Pareiškėjo teigimu, Centro pateikiamas istorinių aplinkybių interpretavimas ir aiškinimas yra neobjektyvus. Atsakovė ginčijamame rašte nepasisakė dėl pareiškėjo pateiktų įrodymų dėl Jono Noreikos veiklos, nutylėjo svarbias aplinkybes

apie vieną ar kitą įvykį, jo veiklą vertino fragmentiškai, vertinime neatsispindi bendra istorinių aplinkybių visuma, nepasisakoma dėl Jono Noreikos ryšių su kitais Lietuvos aktyvistų fronto (toliau – ir LAF) nariais. Atsakovė ginčijamame rašte nepateikė argumentų, objektyviai pagrindžiančių jos poziciją pareiškėjo keliamais klausimais. Taigi atsakovė nevykdė jai nustatytų uždavinių, veikė priešišškai įstatymo nustatytiems tikslams.

Pareiškėjo atstovai teismo posėdyje palaikė skunde išdėstytas aplinkybes, prašė skundą patenkinti.

Atsakovė atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodo, kad su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Paaishkina, kad pareiškėjas neturi teisinio suinteresuotumo ginčyti Centro pateiktą informacinio pobūdžio raštą, kuriame pateiktas Centro vertinimas. Ginčijamame rašte nurodyta informacija niekaip nedaro įtakos pareiškėjo teisėms bei pareigoms. Skundžiamas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro raštas nelaikytinas individualiu teisės aktu, todėl negali būti ginčo administraciniame teisme objektas. Pareiškėjo nesutikimas su informacinio pobūdžio rašto turiniu yra subjektyvaus pobūdžio aplinkybė, kuri savaime nelemia to rašto teisėtumo ir pagrįstumo. Tai reiškia, kad pareiškėjas neturi materialinio teisinio suinteresuotumo kreiptis su skundu į teismą dėl Centro 2018-07-18 rašto Nr. 14R-52 panaikinimo.

Teigia, kad atsakovė, išsamiai išnaginėjusi pareiškėjo rašte nurodytas aplinkybes ir jų pagrindu suformuluotus J. Noreikos veiklos vertinimus, skundžiamu 2018-07-18 raštu informavo pareiškėją, kad atsakovė jo pateiktoje medžiagoje nerado duomenų, dėl kurių galėtų iš esmės pakeisti išvadą dėl Jono Noreikos. Ginčijamame rašte atsakovė nuodugnai ir argumentuotai atsakė į pareiškėjo keltus klausimus, motyvuotai pasisakė dėl jo suformuluotų prielaidų ir kategoriškų išvadų, taip pat ir dėl J. Noreikos veiklos. Atsakovė ne vieną kartą išsamiai nagrinėjo pareiškėjo minimas aplinkybes, jo nurodytus šaltinius ir jo kvestionuojamą išvadą priėmė remdamasi turimais (objektyviai egzistuojančiais) šaltiniais, vadovaudamasi tokioms išvadoms priimti istorijos mokslui būtinomis metodologijomis.

Pažymi, jog atsakovė negali pareiškėjo inicijuoto tyrimo ir jo išvadų laikyti mokslinėmis ir objektyviomis dėl to, kad, pirma, jos nėra realizuotos istoriografinių prieigų principu, antra, jos kritikuotinos istorinių tyrimų metodologijos požiūriu, trečia, jų, kaip mokslinių, nėra patvirtinę istorijos mokslo specialistai, dirbantys mokslo įstaigose, ketvirta, tyrimą atlikę tyrėjai Andrius Kulikauskas ir Evaldas Balčiūnas akademinuose sluoksniuose nėra žinomi kaip profesionalūs istorikai, penkta, kai kurios pareiškėjo daromos išvados sietinos ne su mokslu ir tikrove, o su okupacinių laikotarpių propagandine dezinformacija. Pareiškėjas savo minimų dokumentų, kurie tariamai atrasti pareiškėjo inicijuoto tyrimo metu, nevertina istoriografijos kontekste, todėl pagal šiuos pavienius dokumentus daromos išvados nelaikytinos mokslinėmis ir objektyviomis.

Atsakovės atstovai teismo posėdyje palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus, prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2018-07-18 rašto Nr. 14R-52 teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat pagrindo įpareigoti atsakovę atlikti administracinę procedūrą pagal pareiškėjo pateiktą 2018-06-15 užklausą ir jos prieduose esančius dokumentus.

Centro veiklą reglamentuoja, jo uždavinius, funkcijas, teisinę padėtį, struktūrą ir darbo organizavimą nustato Lietuvos Respublikos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymas

(toliau – ir Įstatymas). Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Centras yra valstybės įstaiga, tirianti visas genocido bei kitų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų apraiškas, ginkluoto ir neginkluoto pasipriešinimo okupacijoms procesus, inicijuojanti genocido organizatorių ir vykdytojų veiksmų teisinį įvertinimą. Šio centro uždaviniai – istorinės tiesos ir teisingumo atkūrimas, laisvės kovotojų ir genocido aukų atminimo įamžinimas, okupacijos padarinių teisinio įvertinimo inicijavimas.

Įgyvendindamas nurodytus uždavinius Centras renka, analizuoja ir apibendrina medžiagą apie pasipriešinimo okupaciniams režimams procesus ir dalyvius (Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto c papunktis), skelbia mokslinę, informacinę, analitinę medžiagą (Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto d papunktis), fiksuoja genocido ir Lietuvos gyventojų persekiojimo faktus ir represijų vykdytojus (Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto h papunktis).

Teismas nagrinėjamos bylos kontekste pažymi, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAĮ; teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2018-04-02) nustatytos kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formos – prašymas ir skundas. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, prašant priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnio 14 dalis). Skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti (VAĮ 2 straipsnio 15 dalis).

Teismas pažymi, kad siekiant nustatyti, ar pareiškėjo ginčijamas Centro raštas atitiko teisės aktų reikalavimus, pirmiausia turi būti nustatyta pareiškėjo 2018-06-15 kreipimosi į Centrą forma, t. y. ar pagal VAĮ toks pareiškėjo kreipimasis laikytinas skundu, ar prašymu. Nuo to priklauso, kokia administracinė paslauga pareiškėjui turėjo būti suteikta – atsakymas dėl prašomos informacijos pateikimo ar administracinės procedūros vykdymas, taigi, nuo to priklausys ginčijamo rašto teisėtumas bei pagrįstumas.

VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 5 punkte kaip viena iš administracinių paslaugų nurodytas įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimas asmenims. Asmens prašymas suteikti VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nustatytas administracines paslaugas nėra susijęs su asmens teisių pažeidimu, dėl to yra nagrinėjamas ne pagal administracinės procedūros taisykles, nustatytas VAĮ 19–36 straipsniuose, bet pagal Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisykles, patvirtintas Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklės) (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2012-03-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A63-1446/2012).

Dar viena iš administracinių paslaugų, nurodytų VAĮ, yra administracinės procedūros vykdymas (VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Administracinė procedūra apibrėžiama kaip pagal VAĮ viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (VAĮ 19 straipsnio 1 dalis).

Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 4 punkte asmens prašymo nagrinėjimas apibūdinamas kaip institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo asmeniui parengimą. O atsakymas – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama administracinė paslauga, įteikiama prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstoma institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. Vadovaujantis Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 25 punktu, prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos.

Remiantis byloje esančia rašytine medžiaga, nustatyta, kad Centras 2015 m. spalio mėnesį paskelbė išvadą „Jono Noreikos (generolo vėtros) veikla nacių okupuotoje Lietuvoje“, kurioje teigiama, kad atlikti Jono Noreikos veiklos vokiečių okupacijos laikotarpiu tyrimai leidžia teigti, kad ji negali būti vertinama vienareikšmiškai, pažymėta, kad Centro istorikų atlikti pakartotiniai išsamūs tyrimai nepatvirtino A. Pakalniškio prisiminimuose pateiktų teiginių, esą Jonas Noreika yra buvęs žydų masinio naikinimo operacijų dalyvis, nurodoma, kad 1941 m. nacių okupacinei valdžiai nepavyko įtraukti J. Noreikos į Telšių aps. Plungės vlsč. vykusią žydų naikinimo operaciją, žydų diskriminavimo ir izoliavimo veiksmuose Jonas Noreika nedalyvavo, nes Šiaulių apskrities viršininko pareigas pradėjo eiti tik 1941 m. rugpjūčio 3 arba 5 dienomis, archyvinuose dokumentuose ir istorikų darbuose nerasta jokių žinių, kad Jonas Noreika būtų buvęs Šiaulių apskrityje vykusią masinių žydų naikinimo operacijų dalyvis.

Pareiškėjas 2018-06-15 kreipėsi į Centrą, prašydamas pagrįsto atsakymo į klausimą, ar iš tiesų Jono Noreikos veikla „negali būti vertinama vienareikšmiškai“, reikalavo, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centras vienareikšmiškai pasmerktų Joną Noreiką ir pakeistų savo publikuotas išvadas. Pareiškėjas taip pat išreiškė prašymą įvertinti šio tyrimo metu nustatytus faktus ir dokumentus bei pakeisti esamas Centro išvadas dėl Jono Noreikos veiklos, aptariant visas išdėstytas istorines aplinkybes ir dokumentus.

Pareiškėjas 2018-06-15 rašte Centrai uždavė šiuos pagrindinius klausimus [nurodoma pažodžiui – teismo pastaba]: 1) Ar jūsų centro tyrimai moksliški ir išvados teisingos? 2) Kiek lietuviai atsakingi už nacių okupuotoje Lietuvoje vykdytus nusikaltimus prieš žmoniją? 3) Kaip gali Lietuva pasimokyti iš jūsų mokslinės veiklos, jeigu jūs nutylite kaltės klausimus? 4) Kaip gali Alimas būti kaltas, o Noreika ne? 5) Kas labiau už Joną Noreiką atsako už Telšių krašto žydų išžudymą? 6) Kaip jūs vertinate Plungės krašte pravestą mobilizaciją į Lietuvos kariuomenę? 7) Kur jūs pabrėžiate lietuvių atsakomybę už šiuos dalinius? 8) Kodėl jūs neperžiūrėjote visų LCVA f.R.-1441, a.2 apraše esančių 270 teismo bylų? 9) Kodėl jūs nepaskelbiate Jono Noreikos 1941 m. liepos 25 d. įsakymo (LCVA f.1075, a.2, b. 6) ir neišdėstote jo aplinkybių? 10) Kur jūs esate surašę visus Jonui Noreikai pavaldžius aktyvistus, jų veiklą ir nusikaltimus? 11) Kaip jūs manote, Jonui Noreikai vadovaujant LAF, kiek lietuviai sušaudė lietuvių? 12) Kodėl jūs neapibrėžiate lietuvių kankintojų žiaurumo ir žydų aukų nekaltumo? 13) Kodėl jūs savo svetainėje nepaminite, kad šių žudynių liudytojais, lietuviai kalėjimo sargais, buvo Lietuvos Respublika pasivadinusios gaujos sušaudyti, Jonui Noreikai atmetus jų malonės prašymus? 14) Kodėl jūs savo svetainėje nepaskelbiate, jog gydytojo Plechavičiaus surašytas medicininis protokolas ir gydytojo talkininko 1988 m. Vaelevo Rubino liudijimai neigia lietuvių spaudoje prasimanytus kankinimus? 15) Ar jūs manote, kad Jonui Noreikai žydų atskyrimas buvo priimtinas ar nepriimtinas? 16) Kodėl jūs nepaskelbiate dokumentų, nušviečiančių pareigas, kurių I. Urbaitis atsisakė, o Noreika pasirinko? 17) Jonas Noreika labiau tarnavo nacių išžudymo politikai, nė jo viršininkas! Kodėl jūs to nepabrėžiate? 18) Kaip tuomet jūs pateisinate Jono Noreikos veiklą steigiant stovyklas, apginkluojant sargus, gaudant pabėgusius belaisvius, renkant iš ūkininko mokesčius už kiekvieną belaisvį? 19) Kodėl Arūnas Bubnys savo knygoje apie Lietuvos batalionus neištyrė Jono Noreikos sąsajų su 14-tuoju batalionu? 20) Kaip jūs esate ištyrę Jono Noreikos legendų raidą? Kokia Jono Noreikos legendos esmė? Kam ji reikalinga? 21) Ar jūs pergyvenate, kad Noreikos biografas Viktoras Ašmenskas dirbo saugumui? Kodėl jūs šito nepaviešinate, skelbdami jo knygą?

Centras ginčijamu 2018-07-18 raštu Nr. 14R-52 informavo pareiškėją, kad pateiktoje medžiagoje nerado duomenų, galinčių iš esmės pakeisti išvadą dėl Jono Noreikos, o pareiškėjo reikalaujamos priimti išvados galimai pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus teisės aktus.

Įvertinęs pareiškėjo 2018-06-15 kreipimosi turinį bei šiame rašte užduodamus klausimus Centrai, teismas daro išvadą, kad toks kreipimasis laikytinas prašymu VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 5 punkto prasme, o ne skundu, kurio pagrindu turėtų būti pradėdama ir vykdoma administracinė procedūra. Pažymėtina, kad pareiškėjas 2018-06-15 raštu Centrai „Užklausa dėl Jono Noreikos nusikaltėlių gaujos“ kelia

klausimus dėl Jono Noreikos veiklos ir siekia paaiškinimo, kodėl ši veikla vertinama taip, kaip išdėstyta Centro 2015 m. spalio mėn. išvadoje, ir nori, kad Jono Noreikos veikla būtų vertinama priešingai, t. y. kad jis būtų laikomas asmeniu, prisidėjusiu prie holokausto vykdymo Lietuvoje. Pareiškėjas 2018-06-15 kreipimesi nenurodo argumentų, kaip tai pažeidžia jo asmenines teises, nedetalizuoja, kaip Centro pateikiamos išvados apie Joną Noreiką daro įtaką jo teisėms bei pareigoms, tačiau pateikia klausimus (taip pat ir hipotetinio pobūdžio) apie Jono Noreikos veiklos vertinimą ir išreiškia savo įsitikinimą, kad Centro vertinimas, atsispindintis 2015 m. spalio mėnesį paskelbtose išvadose, yra neteisingas. Todėl, įvertinus pareiškėjo 2018-06-15 kreipimosi turinį, darytina išvada, kad tokiu raštu siekiama ne asmeninių teisių ar interesų gynimo, o informacijos ir atitinkamos Centro pozicijos keliamu klausimu pateikimo, taip pat juo išreiškiamą kritiką dėl Centro pateikiamos pozicijos dėl Jono Noreikos veiklos vertinimo. Taigi nėra pagrindo tokio pareiškėjo ginčijamo Centro 2018-07-18 rašto vertinti asmeninių teisių ar interesų pažeidimo aspektu, nes ginčijamu atsakymu yra tik pateikiama informacija, nuomonė, pareiškėjo nurodomų aplinkybių vertinimas.

LVAT praktikoje konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012-09-28 nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą lemia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012-02-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012).

Nors pareiškėjas teigia, kad Centras 2018-07-18 raštu atmesdamas prašymą dėl istorinės išvados pakeitimo neaptaria nė vieno iš jo pateiktų istorinių dokumentų, selektyviai pasirinkdamas atsakymo temas ir išvengdamas pagrindinės temos – Jono Noreikos ir Lietuvos aktyvistų fronto vaidmens Žemaitijos žydų žudynėse, teismas su tokiais pareiškėjo teiginiais nesutinka. Vertinant ginčijamo 2018-07-18 rašto turinį matyti, kad atsakovė pateikia poziciją būtent dėl Jono Noreikos veiklos Žemaitijoje ir jo galimos įtakos žydų masinėse žudynėse. Vertindama LAF ir Jono Noreikos vaidmenį, atsakovė ginčijamame sprendime tiesiogiai nurodo, kad nesutinka, jog J. Noreikai, jo vadovaujamai Telšių LAF organizacijai tenka pagrindinis iniciatorių, organizatorių ir vykdytojų vaidmuo, paaiškina, kad tokio vertinimo priežastys pareiškėjui pateiktos ir ankstesniuose atsakymuose pagal pareiškėjo paklausimus.

Teismas pastebi, kad Centro 2018-07-18 raštas yra išsamus, detalus, jame aptariami visi pagrindiniai pareiškėjo klausimai dėl Jono Noreikos veiklos, pateikta Centro pozicija dėl pareiškėjo nurodomų argumentų, susijusių su Jono Noreikos asmenine ir darbinės veiklos įtaka žydų žudynėms. Centro 2018-07-18 rašte išdėstyta pozicija yra aiški, pateikiami konkretūs Centro dėstomų argumentų pagrindai, t. y. istorinių tyrimų, archyvų duomenys, istorinis aplinkybių kontekstas, mokslinių straipsnių ištraukos. Nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo nurodomais teiginiais, kad Centro atsakymai pateikti selektyviai pasirenkant atsakymo temas, iš ginčijamo rašto turinio matyti, kad Centras pateikė visapusišką poziciją dėl Jono Noreikos veiklos. Pažymėtina, kad Centras ginčijamame atsakyme patvirtino aplinkybę, jog Jono Noreikos veikla negali būti vertinama vienareikšmiškai, tačiau nėra patvirtintų duomenų, jog pareiškėjo 2018-06-15 rašte nurodytos išvados būtų laikomos teisingomis.

Teismas nagrinėjamu atveju neturi pagrindo daryti išvadą, kad ginčijamame Centro rašte pateiktas vertinimas buvo nepakankamas, neišsamus ar nemotyvuotas. Priešingai, nustatytos aplinkybės ir Centro 2018-07-18 atsakyme pateikti duomenys atskleidžia, kad Centras atidžiai ir išsamiai įvertino pareiškėjo nurodomus pastebėjimus, atsakė į jo užduotus klausimus, pateikė poziciją dėl išreikštos kritikos apie Jono Noreikos veiklą ir tokią savo poziciją grindė faktiniais duomenimis bei dokumentais. Dėl pareiškėjo pateiktų Telšių apskrities viršininko ir Telšių burmistro pasirašytų archyvinų dokumentų atsakovė ginčijamame 2018-07-18 rašte paaiškino, kad visų potvarkių, susijusių su žydų diskriminacija, getais, turtu, kilmė sietina su vokiečių okupacinės valdžios įstaigomis. Dėl pareiškėjo nurodomos A. Bubnio knygos Centras teigia, jog rašant knygą nebuvo keliamas uždavinys ištirti sukilimo santykių su

Holokaustu. Dėl kitų pareiškėjo pateiktų mokslininkų išvadų, mokslinių straipsnių atsakovė taip pat pasisakė ir kiekvienu klausimu nurodė savo vertinimą. Teismas papildomai pastebi, kad atsakovės atsakymo išsamumo aspektu vertinami tik tie rašytiniai dokumentai ir įrodymai, kurie atsakovei buvo pateikti kartu su 2018-06-15 kreipimusi. Be to, atsakovė rašytiniuose paaiškinimuose nurodė, kad visi šie pareiškėjo pateikti archyviniai dokumentai, spaudos ištraukos, moksliniai straipsniai Centrai jau buvo žinomi ir vertinami priimant išvadą apie Jono Noreikos veiklą dar 2015 m. spalio mėnesį. Taigi laikytina, kad Centras pakankamai išsamiai įvertino pareiškėjo pateiktus rašytinius įrodymus.

Vertindamas paties pareiškėjo į nagrinėjamą administracinę bylą pateiktus archyvinius duomenis bei kitus rašytinius įrodymus, teismas pažymi, kad administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus (Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 3 straipsnio 1 dalis), t. y. administracinis teismas nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštaruoja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus (ABTĮ 3 straipsnio 2 dalis). Nagrinėjamu atveju ši aplinkybė aktuali dėl to, kad teismas negali perimti Centro nustatytų funkcijų ir įgaliojimų, teismas pats viešojo administravimo funkcijos vykdamas teisingumą neatlieka. Būtent Centras analizuoja ir apibendrina medžiagą apie pasipriešinimo okupaciniams režimams procesus ir dalyvius, skelbia mokslinę, informacinę, analitinę medžiagą, fiksuoja genocido ir Lietuvos gyventojų persekiojimo faktus ir represijų vykdytojus, teikia medžiagą apie konkrečius genocido vykdytojus.

Be to, teismas pažymi, kad Centro 2018-07-18 raštas atitinka ir reikalavimus, įtvirtintus Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, t. y. jis pasirašytas Centro generalinės direktorės, priimtas nepraleidus Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 25 punkte nurodyto 20 darbo dienų termino, todėl nėra pagrindo teigti, kad ginčijamas Centro 2018-07-18 raštas Nr. 14R-52 neatitinka atsakymui keliamų reikalavimų pagal Asmenų prašymų nagrinėjimo 4 punkto ar Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtintas nuostatas.

Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, teismas konstatuoja, kad pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino ginčijamas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2018-07-18 raštas Nr. 14R-52 atitinka teisės aktų reikalavimus, teismas, vadovaudamasis pareiškėjo nurodytais ar kitais motyvais, neturi pagrindo jį panaikinti, todėl toks skundo reikalavimas netenkintinas. Kadangi nėra pagrindo tenkinti pagrindinį skundo reikalavimą panaikinti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2018-07-18 raštą Nr. 14R-52, atmestinas kaip nepagrįstas ir išvestinis pareiškėjo skundo reikalavimas įpareigoti atlikti administracinę procedūrą pagal pareiškėjo pateiktą 2018-06-15 užklausą ir jos prieduose esančius dokumentus. Todėl pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas (ABTĮ 88 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

Pareiškėjas prašo priteisti iš atsakovės visas bylinėjimosi išlaidas. Pažymėtina, kad, pagal ABTĮ 40 straipsnio 1 dalį, proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Kadangi nagrinėjamu atveju pareiškėjo skundas netenkintinas, jis neįgyja teisės reikalauti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 132 straipsniu, 133 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino (Grant Arthur Gochin) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per 30 kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinę teisumą.

Teisėjai

Mefodija Povilaitienė

Donatas Vansevičius

Liudmila Zaborovska